| | | |
|---|---|---|
| آزمون درس: ادبیات وزارتی–تکمیلی | وزارت آموزش و پرورش<br>سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان<br>اداره استعدادهای درخشان استان لرستان | نام:<br>نام خانوادگی:<br>شماره صندلی: |
| پایه: هفتم / رشته: متوسطه اول | امتحانات هماهنگ مدارس استعدادهای درخشان استان<br>لرستان – دی ۱۴۰۳ | کلاس: / ردیف: |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۱۰/۲ | ** هرنیازکشور، یک سمپادی آماده اثرگذاری ** | زمان پاسخ‌گویی: ۸۰دقیقه |
| امتحان در ۲ برگ و ۳صفحه و ۱۰سوال می باشد | | استفاده از ماشین حساب مجاز ——— |

| ردیف | بخش ادبیات وزارتی — سوالات صفحه ۱ | بارم |
|---|---|---|
| ۱ | **الف) معنی واژگان**<br>۱)معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.۱<br>الف) اینها چرا صلاح و پاکدامنی جوانان را نمی‌بینند؟ ب) اسکندر در اثنای سفر به شهری رسید.<br>ج) ز وحشت سست شد برجای ناگاه. د) ای یاد تو مونس روانم.<br>۲) مترادف واژگان « کرانه و ناتوانی » را در عبارت زیر بیابید. ۰/۵<br>الف) فتاد از پای، کرد از عجز فریاد. ب) تا افق‌های دور کوچ کنم. | ۱/۵ |
| ۲ | **ب) معنی شعر و نثر**<br>۱)بیت‌ها و عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید. ( مرتب کردن جمله، آوردن مفهوم کنایه‌ها و معنی عبارات)<br>الف) ای کارگشای هرچه هستند نام تو کلید هرچه بستند ۰/۵<br>ب) پدر را گفتم: از اینان یکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگزارد. ۰/۷۵<br>ج) نمودش بس که دور آن راه نزدیک شدش گیتی به پیش چشم تاریک ۱<br>د) گفت: « یا رب، تو از وی خشنود باش و درجتش، درجهٔ اولیا گردان». ۰/۷۵ | ۳ |
| ۳ | **ج) درک مطلب**<br>۱)در بیت « از ظلمت خود رهایی‌ام ده / با نور خود آشنایی‌ام ده» منظور از خود در مصرع اول و دوم چیست؟۰/۵<br>الف) خود اول ..... ب) خود دوم .....<br>۲) عبارت « تو نیز اگر بخفتی به از آن‌که در پوستین خلق افتی» کدام ویژگی ناپسند اخلاقی را مورد سرزنش قرار می‌دهد؟ ۰/۲۵<br>۳) منظور از عبارات زیر چیست؟ ۱نمره<br>الف) آینده با حرف ساخته نمی‌شود.<br>ب) بر نامده و گذشته بنیاد مکن / حالی خوش باش و عمر بر باد مکن<br>۴) در مصرع « ز نو کاران که خواهد کار بسیار؟» مقصود از « نوکاران» چه کسانی هستند؟ ۰/۲۵<br>۵) در این جملهٔ نهج البلاغه « فرصت‌ها مثل گذشتن ابرها می‌گذرند.» به کدام ویژگی عمر اشاره شده است؟ ۰/۵<br>۶) پیام مشترک بیت‌های زیر را در یک سطر توضیح دهید.۰/۵<br>هجوم فتنه‌های آسمانی مرا آموخت علم زندگانی<br>لیک از بد خواه، ما را ترس‌هاست ترس جان، آموزگار درس‌هاست | ۳ |

www-kanoon-ir

**د) دانش زبانی**

۱)واژه‌های « قدرت، مقّدر، رقم، مقدور» هم‌خانواده هستند.۰/۲۵ درست ☐ نادرست ☐

۲)در کدام گزینه مفعول وجود ندارد؟۰/۲۵
الف) در قلبم مهر خداوند را جا دادم. ☐ ب) نیکوکاران بذر عشق در دل خود می‌پرورانند. ☐
ج) از دوردست‌ها نغمهٔ دوستی شنیدم. ☐ د) ایران به قهرمانان خود می‌بالد. ☐

۴ ۳) جدول زیر را کامل کنید. ۱ ۳

| جمله | نهاد | متمم | مسند | فعل |
|---|---|---|---|---|
| نیست گوینده زین قیاس خجل | | | | |

۴) با در نظر گرفتن نوع « را » نقش واژگان مشخص شده را بنویسید. ۱
الف) مرا در دام‌ها بسیار بستند ب) مرا آموخت علم زندگانی

۵) در جملهٔ « انسان موفق همواره مهارت خود را به‌کار می‌گیرد.» یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.۰/۵
ترکیب وصفی: ..... ترکیب اضافی: .....

**ه) دانش ادبی**

۱) مصرع « تو را توش هنر می‌باید اندوخت» تشبیه دارد. ۰/۵ درست ☐ نادرست ☐

۲) حسین داستانی نوشته است که می‌خواهد آن را به صورت شعر دربیاورد. به نظر شما بهتر است از کدام قالب شعری استفاده کند؟ ۰/۵

۳) متن زیر را بخوانید و یک نمونه تشبیه و کنایه در آن مشخص کنید. ۰/۵

صدای زوزه‌اش، پوست بر تن کژال خراشید. روناک را تنگ به خود فشرد. گرگ آمادهٔ خیز بود. تن کژال مثل علفی در باد می‌لرزید. ۵ ۲/۵
تشبیه: ..... کنایه: .....

۴) جملهٔ زبانی زیر را به جملهٔ ادبی تبدیل کنید.۰/۵
جملهٔ زبانی: ابرها باریدند. جملهٔ ادبی: .....

۵) برای هرمورد یک آرایه مناسب بنویسید.۰/۵
الف) زندگی بر تو می‌زند لبخند / هست وقت شکفتنت امروز ( ..... )
ب) خیال روی کسی در سر است هرکس را / مرا خیال کسی کز خیال بیرون است (..... )

**و) تاریخ ادبیات**

۱) هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام شخصیت است؟۱/۵

الف) از معلمان اهل قلم، متولّد کرمانشاه که « رگبار کلمات» از آثار اوست. (.....)
ب) از نویسندگان معاصر است. در زمینهٔ ادبیات کودک و نوجوان دارای آثاری است. « به هوای گل سرخ » از آثار اوست. (.....)
ج) در هشت سالگی سرودن شعر را آغاز کرد. تنها اثر او دیوان شعری است و بیشتر قطعات او حالت « مناظره» دارند. (..... ۶ ۲

۲) دو اثر « گلشن راز» و « گلشن ادب» را در جاهای خالی قرار دهید.۰/۵

الف) ..... از آثار علی اکبر آزادی است.
ب) معروف‌ترین اثر شعری شیخ محمود شبستری ..... است.

www-kanoon.ir

| | {بخش ادبیات تکمیلی} ۵نمره صفحه۳ | |
|---|---|---|
| ۷ | **واژه شناسی**<br>۱) در بیت زیر کدام واژه با « شناخت» مترادف است؟۰/۲۵<br>برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار<br>۲) در مصرع « نگردد شاخک بی‌بن برومند» برومند یعنی ..... ۰/۲۵<br>۳) مطبوعات از ریشهٔ « .....» به معنای « چاپ» است.۰/۲۵ | ۰/۷۵ |
| ۸ | **جستنی**<br>۱)جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.۰/۵<br>الف)..... واژه‌ای که معنایش « صدای آواز خواندن یا حرف زدن آهسته است».<br>ب) مترادف واژهٔ « قل خوردن» ..... است.<br>۲) کدام گزینه متفاوت است؟ ۰/۲۵<br>الف) گلدان ☐ ب) شیمی‌دان ☐ ج)شکردان ☐ د) چراغدان ☐ | ۰/۷۵ |
| ۹ | **نوشتنی**<br>۱)گونهٔ مفهومی و محتوایی جملهٔ زیر را بنویسید.۰/۵<br>کاش روزی به کام خود برسید.<br>۲) مفهوم جملات زیر را بنویسید.۰/۵<br>الف) کژال به دنبال او زمین را خیش می‌کشید:<br>ب) تپّه قد کشیده بود. کژال خیال می‌کرد:<br>۳) نهاد در مصرع « بر درختی شکوفه‌ای خندید» ..... است.۰/۲۵<br>۴) بیت « تو هم طفل راهی به سعی ای فقیر/ برو دامن راه‌دانان بگیر» چند جمله است؟ ۰/۲۵<br>الف) سه جمله ☐ ب) دو جمله ☐ ج) پنج جمله ☐ د) چهار جمله ☐<br>۵) امروزه به‌جای « خون اندر آن خشک شده بود» تعبیر « .....» را به‌کار می‌بریم.۰/۲۵<br>۶) مصرع زیر را ساماندهی کنید و «جابه‌جایی ضمیر» را نشان دهید.۰/۷۵<br>نگشت آسایشم یک لحظه دمساز | ۲/۵ |
| ۱۰ | **اندیشیدنی**<br>۱)کلمات سجع را در عبارت زیر مشخص کنید.۰/۲۵<br>نه هرچه به قامت مهتر، به قیمت بهتر.<br>۲)مقصود شاعر از «دام» در بیت زیر چیست؟۰/۲۵<br>صد هزاران دام و دانه است ای خدا ما چو مرغان حریصی بی‌نوا<br>۳) مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.۰/۵<br>بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین / کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس<br>با زبان عقربک می‌گفت عمر/ می‌روم بشنو صدای پای من | ۱ |
| ۲۰ نمره | موفق و پیروز باشید | |

www.kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| نام: | وزارت آموزش و پرورش<br>سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان<br>اداره استعدادهای درخشان استان لرستان | آزمون درس: ادبیات |
| نام خانوادگی: | امتحانات هماهنگ مدارس استعدادهای درخشان استان لرستان - دی ۱۴۰۳ | پایه: هفتم / رشته: -------- |
| شماره صندلی: | ** هرنیازکشور، یک سمپادی آماده اثرگذاری ** | تاریخ امتحان: ---/۱۰/۱۴۰۳ |
| کلاس: / ردیف: | | زمان پاسخگویی: --- دقیقه |
| پاسخنامه در ۲ برگ و ۲ صفحه و ۱۰ سوال می باشد | | استفاده از ماشین حساب مجاز ------ |

| ردیف | سوالات | بارم |
|---|---|---|
| ۱ | الف) معنی واژگان<br>الف) درستی ب) درمیان، دربین ج) ترس د) همدم<br>۲) مترادف واژگان « کرانه و ناتوانی » را در عبارت زیر بیابید. ۰/۵<br>الف) عجز: ناتوانی ب) افق: کرانه | |
| ۲ | ب) معنی شعر و نثر<br>۱)<br>الف) ای خدایی که مشکل‌گشای همهٔ موجودات هستی، نام تو مانند کلیدی، قفل مشکلات را باز می‌کند. ۰/۵<br>ب) به پدر گفتم: در بین این جماعت حتی یک نفر بیدار نمی‌شود تا نماز صبح را بخواند. ۰/۷۵<br>آن راه نزدیک آن‌قدر دور به نظرش رسید که دنیا پیش چشم او تاریک شد. ۱<br>د) مادرم گفت: خدایا تو از او راضی باش و مقامش را مقام مردان الهی و عارفان بگردان. ۰/۷۵ | |
| ۳ | ج) درک مطلب<br>۱) ۰/۵ الف) انسان یا خود شاعر ب) خداوند<br>۲) ۰/۲۵ غیبت کردن<br>۳) منظور از عبارات زیر چیست؟ ۱<br>الف) باید اهل عمل و تلاش باشیم.<br>ب) استفاده درست از وقت و زمان حال<br>۴) ۰/۲۵ افراد کم تجربه و نوآموز<br>۵) ۰/۵ زودگذر بودن عمر<br>۶) ۰/۵ سختی‌ها و بلاها و گرفتاری‌ها راه درست زندگی کردن را به ما می‌آموزد. | |
| ۴ | د) دانش زبانی<br>۱) ۰/۲۵ نادرست<br>۲) ۰/۲۵ د) ایران به قهرمانان خود می‌بالد.<br>۳) جدول زیر را کامل کنید. ۱<br>۴) ۱نمره الف) مرا ----- من را: مفعول ب) مرا -------به من: متمم<br>۵) ۰/۵ ترکیب وصفی: انسان موفق ترکیب اضافی: مهارت خود | |
| ۵ | ه) دانش ادبی<br>۱) ۰/۵ درست ۲) ۰/۵ مثنوی<br>۳) ۰/۵ تشبیه: تن کژال مثل علفی در باد می‌لرزید کنایه: پوست بر تن کژال خراشید.<br>۴) ۰/ جملهٔ ادبی: در بهاران هزاران ابر می‌گریند تا گلی را بخندانند.( ذوق ادبی دانش‌آموز)<br>۵) ۰/۵ الف) (تشخیص ) ب) (تکرار) | |
| ۶ | و) تاریخ ادبیات<br>۱) ۱/۵<br>الف) (محمد جواد محبت) ب. (طاهره ایبُد) ج) (پروین اعتصامی)<br>۲) ۰/۵ الف) گلشن ادب ب) گلشن راز | |
| ۷ | واژه شناسی<br>۱) معرفت ۰/۲۵ ۲) میوه دار ۰/۲۵ ۳ ) « طبع » ۰/۲۵ | |

| جمله | نهاد | متمم | مسند | فعل |
|---|---|---|---|---|
| نیست گوینده زین قیاس خجل | گوینده | از/ این قیاس | خجل | نیست |

www-kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| | | |
| ۸ | جستنی<br>۱)جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.۰/۵<br>الف) زمزمه ب) غلتید<br>۲) ۰/۲۵ب) شیمی‌دان | |
| ۹ | نوشتنی<br>۱) ۰/۵ جملهٔ عاطفی از نوع آرزو<br>۲).۰/۵الف) زمین را چنگ می‌زد و به سختی راه می‌رفت./ با سرعت از تپه بالا می‌رفت.<br>ب) کژال فکر می‌کرد تپه از قبل بلند تر شده است. (مبالغه)<br><br>۳) شکوفه.۰/۲۵<br>۴) ؟ ۰/۲۵ د) چهار جمله<br>۵« بی‌حس و سر شده بود ».۲۵/<br>۶).۰/۷۵ آسایش یک لحظه دمسازم نگشت.۰/۵ / ضمیر متصل ( م) به دمساز برمی‌گردد | |
| ۱۰ | اندیشیدنی<br>۱).۰/۲۵ قامت و قیمت/ مهتر و بهتر<br>۲) ؟۰/۲۵ گرفتاری و بلا<br>۳) ۰/۵ هر دو بر سرعت گذر عمر و کوتاهی آن اشاره دارند | |
| | | |